

Συστήματα Κινητών και Προσωπικών Επικοινωνιών

**Κατανομή και εκχώρηση
ασύρματων πόρων
(συνέχεια)**

Κατανομή διαύλων

Πλήρως αποκεντρωμένη DCA

- Αυτοπροσαρμοζόμενη κατανομή διαύλων σε κάθε κυψέλη
- Ο αλγόριθμος εκχώρησης εκτελείται κλήση προς κλήση.
- Παρακολουύθηση παρεμβολών σε συνεχή βάση σε όλους τους διαύλους
- Επιλογή διαύλου με τις λιγότερες παρεμβολές για κάθε νέα κλήση
- Απαιτούνται εξελιγμένοι μηχανισμοί ελέγχου ισχύος για μείωση των ομοδιαυλικών παρεμβολών

Κατανομή διαύλων

Πλήρως αποκεντρωμένη DCA

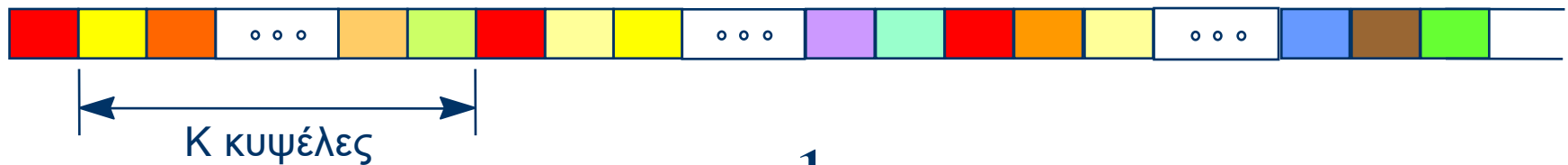
Παράδειγμα 5.2

Σε γραμμικό κυψελωτό σύστημα με πλήρως αποκεντρωμένη DCA, ο δίαυλος που χρησιμοποιείται σε μια κυψέλη δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε K διαδοχικές κυψέλες εκατέρωθεν της υπόψη κυψέλης. Υπάρχει κορεσμός για κάποιον δίαυλο, όταν δεν υπάρχουν επιπλέον κυψέλες που μπορούν να τον χρησιμοποιήσουν χωρίς να καταστρατηγείται ο περιορισμός της ομοδιαυλικής παρεμβολής. Να βρεθεί η μέγιστη και ελάχιστη πυκνότητα κορεσμού των χρησιμοποιούμενων διαύλων.

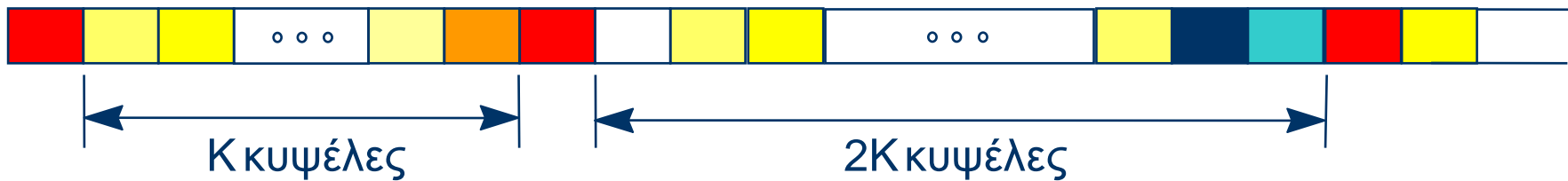
Κατανομή διαύλων

Πλήρως αποκεντρωμένη DCA

Παράδειγμα 5.2

$$\rho_{\max} = \frac{1}{K+1}$$

$$\rho_{\min} = \frac{1}{2K+1}$$

Κατανομή διαύλων

Υβριδική κατανομή διαύλων

- Μίγμα FCA και DCA.
- Ο συνολικός αριθμός διαύλων διαιρείται σε σταθερό και σε δυναμικό σύνολο.
- Η εκχώρηση διαύλου από το δυναμικό σύνολο ακολουθεί οποιαδήποτε από τις στρατηγικές DCA.
- Παράμετρος επίδοσης είναι ο λόγος σταθερών προς τους δυναμικούς διαύλους.
  - Βέλτιστος λόγος για μεγιστοποίηση απόδοσης.
  - Εξαρτάται από τη μεταβλητότητα της αναμενόμενης κίνησης.

Δανεισμός διαύλων

- **Βασική ιδέα:** η κυψέλη που εμφανίζει συμφόρηση μπορεί να δανειστεί ελεύθερους διαύλους από τις γειτονικές κυψέλες, με την προϋπόθεση ότι ο δανεισμός θα επιφέρει την ελάχιστη ζημιά στις γειτονικές κυψέλες.
- Ποιο εύκολη και οικονομική λύση από το DCA.
- **Αλγόριθμοι**
  - Απλού δανεισμού
    - Υβριδική εκχώρηση
  - Δανεισμού με διάταξη διαύλων
    - Διάταξη διαύλων και επανεκχώρηση
  - Δανεισμού με κατευθυντικό κλείδωμα

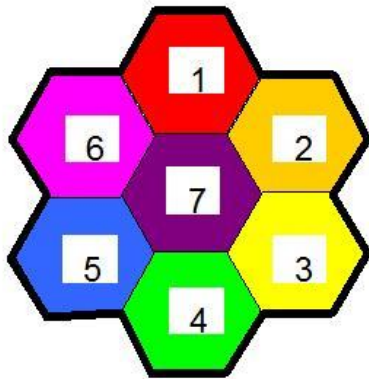
Δανεισμός διαύλων

Απλός δανεισμός

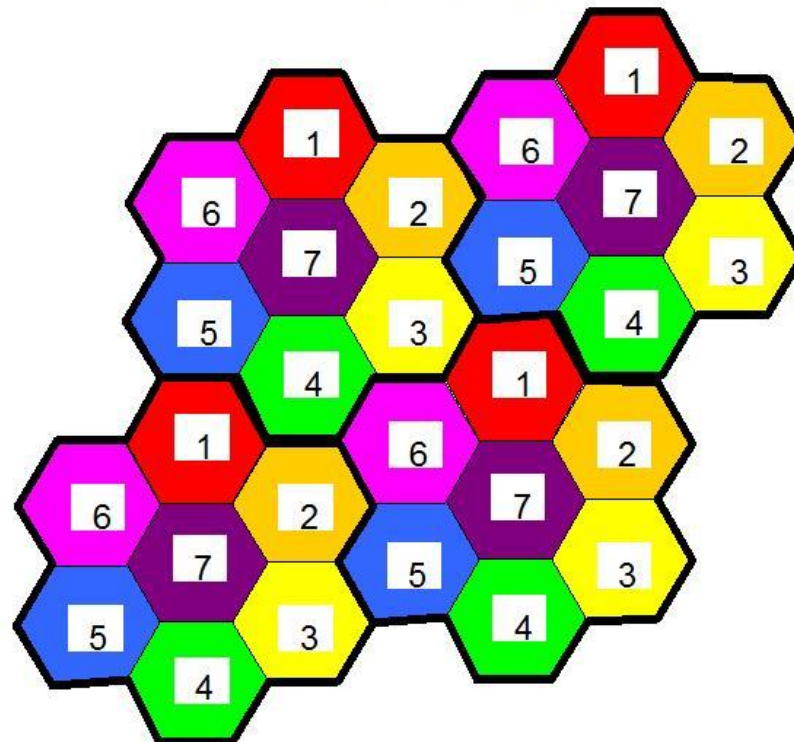
- Η κυψέλη που εμφανίζει συμφόρηση δανείζεται ένα δίαυλο από τις γειτονικές κυψέλες, δημιουργώντας ελάχιστη παρεμβολή στις εξυπηρετούμενες κλήσεις.
- Ο δίαυλος «κλειδώνεται» και δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε απόσταση μικρότερη από την απόσταση ομοδιαυλικής παρεμβολής.
- Αποδοτικό σε συνθήκες μέτριας ανομοιόμορφης κίνησης
- Σε υψηλή κίνηση λιγότερο αποδοτικό από την FCA λόγω μεγαλύτερης απόστασης ομοδιαυλικής παρεμβολής.
- Υβριδική εκχώρηση: Περιορισμός δανειζόμενων διαύλων.

Ιδανική κυψελωτή δομή

7-cell cluster

Coverage area 'tiled' with 7-cell clusters

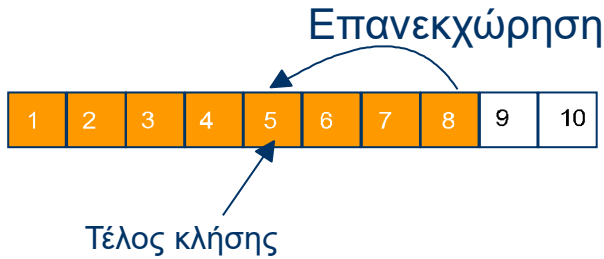
Δανεισμός διαύλων

Δανεισμός με διάταξη διαύλων

- Οι διάυλοι κάθε κυψέλης είναι διατεταγμένοι με βάση την πιθανότητα δανεισμού τους.
- Μια τοπική κλήση λαμβάνει το διάυλο με την μικρότερη πιθανότητα δανεισμού
- Εάν σε μια κυψέλη δεν υπάρχει διαθέσιμος διάυλος, δανειζεται από τις γειτονικές το διάυλο με τη μεγαλύτερη πιθανότητα δανεισμού.
- Οι πιθανότητες μπορούν να προσδιορίζονται με διάφορες τεχνικές (π.χ. ομοδιαυλικής παρεμβολής).
- Όμοια με τον άπλό δανεισμό κάθε διάυλος που δανείζεται κλειδώνεται.

Δανεισμός διαύλων

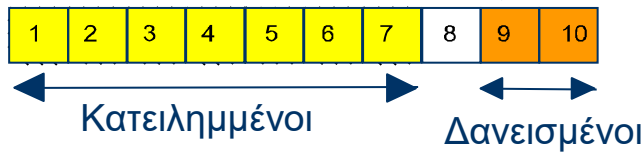
Δανεισμός με διάταξη διαύλων και επανεκχώρηση

Δίαυλοι της θεωρούμενης κυψέλης

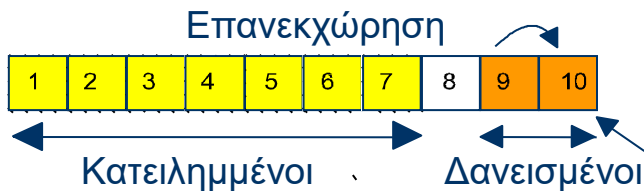
Κατειλημμένοι δίαυλοι της θεωρούμενης κυψέλης

Δίαυλοι γειτονικής κυψέλης

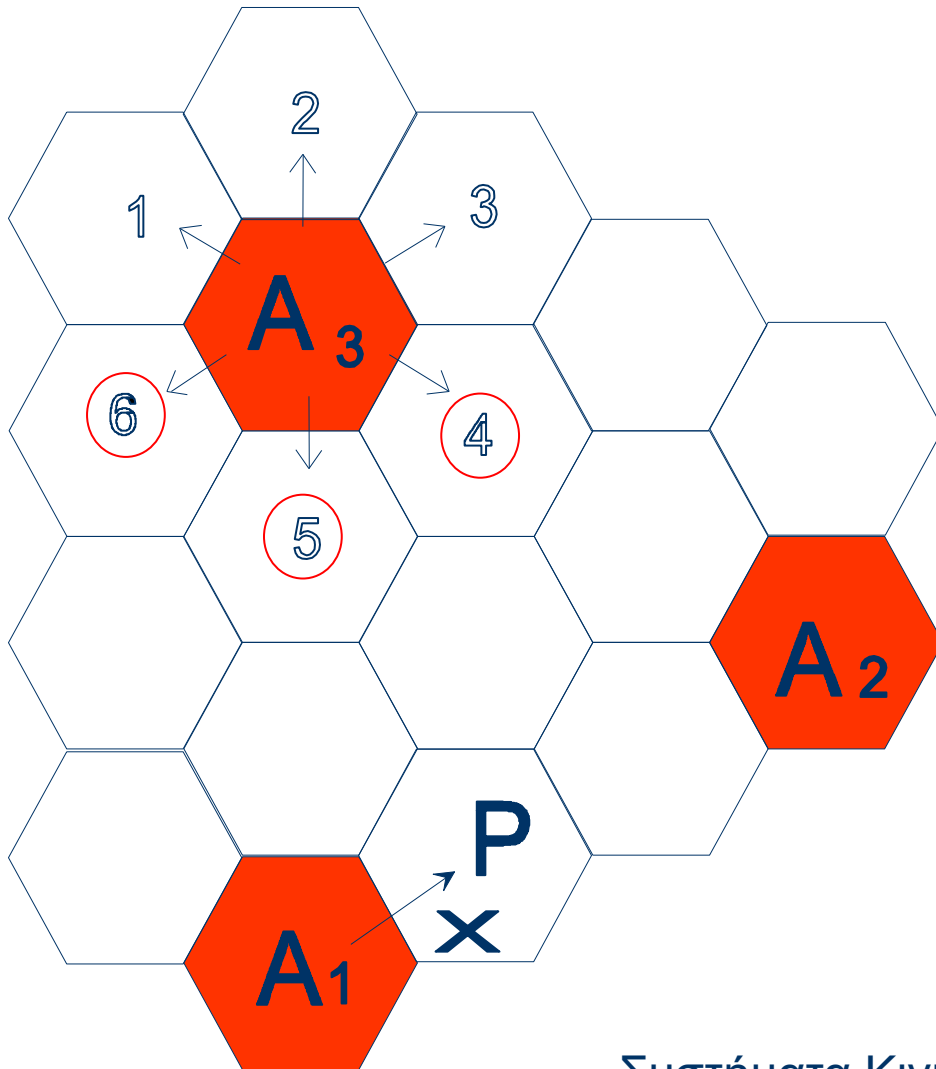
Κατειλημμένοι δίαυλοι της θεωρούμενης κυψέλης

Δίαυλοι γειτονικής κυψέλης

Δανεισμός διαύλων

Δανεισμός με κατευθυντικό κλείδωμα

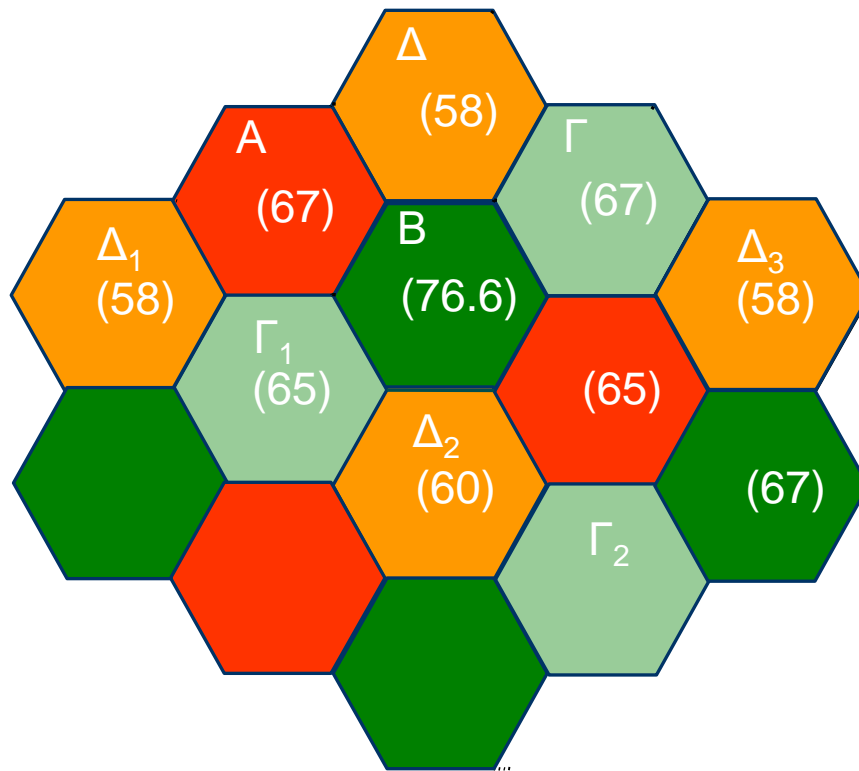
Ο δίαυλος x δε μπορεί να εκχωρηθεί στις κυψέλες 4,5,6

Μπορεί να εκχωρηθεί στις 1,2,3

Δανεισμός διαύλων

Αλγόριθμοι δανεισμού

Παράδειγμα 5.3

$$C_{ολ} = 332$$

$$K = 4$$

$$GOS \leq 1\%$$

Δανεισμός με κλείδωμα
A) Πόσοι δίαυλοι $\Delta \rightarrow B$
B) Ποιες ομοδιαυλικές της Δ
επηρεάζονται

Σε κάθε κυψέλη ένας δίαυλος
ελέγχου

Υπολογισμός βαθμού εξυπηρέτησης

Erlang B

C	Προσφερόμενη κίνηση A (erlang)											
	Πιθανότητα αποκλεισμού B (%)											
	0.01	0.05	0.1	0.5	1	2	5	10	15	20	30	40
51	29.63	32.09	33.33	36.85	38.80	41.19	45.53	50.64	55.19	59.75	69.88	82.65
52	30.40	32.90	34.15	37.72	39.70	42.12	46.53	51.73	56.35	60.99	71.31	84.32
53	31.17	33.70	34.98	38.60	40.60	43.06	47.53	52.81	57.50	62.22	72.73	85.98
54	31.94	34.51	35.80	39.47	41.51	44.00	48.54	53.89	58.66	63.46	74.15	87.65
55	32.72	35.32	36.63	40.35	42.41	44.94	49.54	54.98	59.82	64.70	75.58	89.31
56	33.49	36.13	37.46	41.23	43.32	45.88	50.54	56.06	60.98	65.94	77.00	90.97
57	34.27	36.95	38.29	42.11	44.22	46.82	51.55	57.14	62.14	67.18	78.43	92.64
58	35.05	37.76	39.12	42.99	45.13	47.76	52.55	58.23	63.31	68.42	79.85	94.30
59	35.84	38.58	39.96	43.87	46.04	48.70	53.56	59.32	64.47	69.66	81.27	95.97
60	36.62	39.40	40.80	44.76	46.95	49.64	54.57	60.40	65.63	70.90	82.70	97.63
61	37.41	40.22	41.63	45.64	47.86	50.59	55.57	61.49	66.79	72.14	84.12	99.30
62	38.20	41.05	42.47	46.53	48.77	51.53	56.58	62.58	67.95	73.38	85.55	101.0
63	38.99	41.87	43.31	47.42	49.69	52.48	57.59	63.66	69.11	74.63	86.97	102.6
64	39.78	42.70	44.16	48.31	50.60	53.43	58.60	64.75	70.28	75.87	88.40	104.3
65	40.58	43.52	45.00	49.20	51.52	54.38	59.61	65.84	71.44	77.11	89.82	106.0
66	41.38	44.35	45.85	50.09	52.44	55.33	60.62	66.93	72.60	78.35	91.25	107.6
67	42.17	45.18	46.69	50.98	53.35	56.28	61.63	68.02	73.77	79.59	92.67	109.3
68	42.97	46.02	47.54	51.87	54.27	57.23	62.64	69.11	74.93	80.83	94.10	111.0
69	43.77	46.85	48.39	52.77	55.19	58.18	63.65	70.20	76.09	82.08	95.52	112.6
70	44.58	47.68	49.24	53.66	56.11	59.13	64.67	71.29	77.26	83.32	96.95	114.3
71	45.38	48.52	50.09	54.56	57.03	60.08	65.68	72.38	78.42	84.56	98.37	116.0
72	46.19	49.36	50.94	55.46	57.96	61.04	66.69	73.47	79.59	85.80	99.80	117.6
73	47.00	50.20	51.80	56.35	58.88	61.99	67.71	74.56	80.75	87.05	101.2	119.3
74	47.81	51.04	52.65	57.25	59.80	62.95	68.72	75.65	81.92	88.29	102.7	120.9
75	48.62	51.88	53.51	58.15	60.73	63.90	69.74	76.74	83.08	89.53	104.1	122.6
76	49.43	52.72	54.37	59.05	61.65	64.86	70.75	77.83	84.25	90.78	105.5	124.3
77	50.24	53.56	55.23	59.96	62.58	65.81	71.77	78.93	85.41	92.02	106.9	125.9
78	51.05	54.41	56.09	60.86	63.51	66.77	72.79	80.02	86.58	93.26	108.4	127.6
79	51.87	55.25	56.95	61.76	64.43	67.73	73.80	81.11	87.74	94.51	109.8	129.3
80	52.69	56.10	57.81	62.67	65.36	68.69	74.82	82.20	88.91	95.75	111.2	130.9
81	53.51	56.95	58.67	63.57	66.29	69.65	75.84	83.30	90.08	96.99	112.6	132.6
82	54.33	57.80	59.54	64.48	67.22	70.61	76.86	84.39	91.24	98.24	114.1	134.3
83	55.15	58.65	60.40	65.39	68.15	71.57	77.87	85.48	92.41	99.48	115.5	135.9
84	55.97	59.50	61.27	66.29	69.08	72.53	78.89	86.58	93.58	100.7	116.9	137.6
85	56.79	60.35	62.14	67.20	70.02	73.49	79.91	87.67	94.74	102.0	118.3	139.3
86	57.62	61.21	63.00	68.11	70.95	74.45	80.93	88.77	95.91	103.2	119.8	140.9
87	58.44	62.06	63.87	69.02	71.88	75.42	81.95	89.86	97.08	104.5	121.2	142.6
88	59.27	62.92	64.74	69.93	72.82	76.38	82.97	90.96	98.25	105.7	122.6	144.3
89	60.10	63.77	65.61	70.84	73.75	77.34	83.99	92.05	99.41	107.0	124.0	145.9
90	60.92	64.63	66.48	71.76	74.68	78.31	85.01	93.15	100.6	108.2	125.5	147.6
91	61.75	65.49	67.36	72.67	75.62	79.27	86.04	94.24	101.8	109.4	126.9	149.3
92	62.58	66.35	68.23	73.58	76.56	80.24	87.06	95.34	102.9	110.7	128.3	150.9

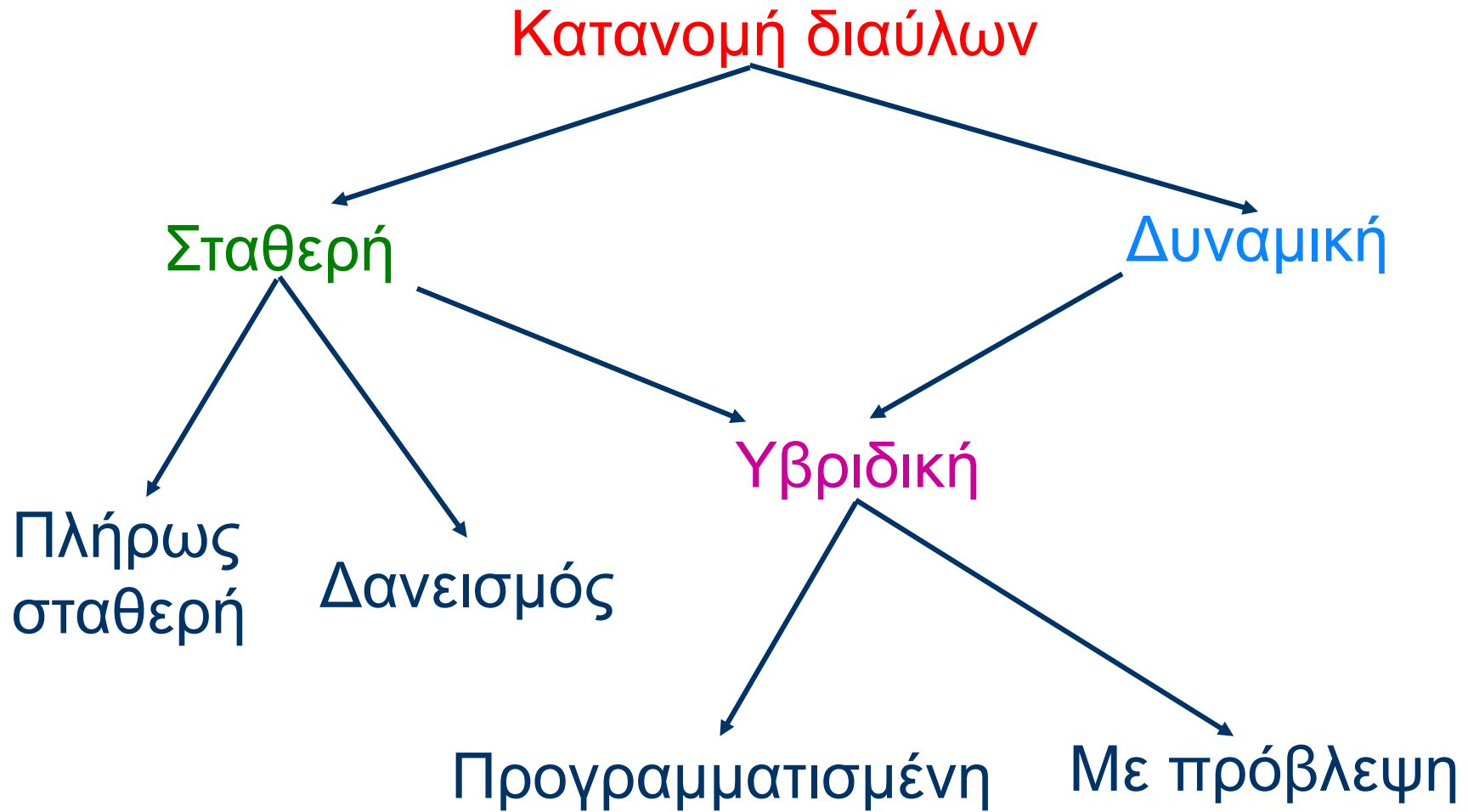
Συστήματα Κινητών και Προσωπικών Επικοινωνιών

Δανεισμός διαύλων

Αλγόριθμοι δανεισμού

- Πολύπλοκη διαχείριση του συστήματος.
  - Απαιτείται κατανεμημένη διαχείριση του συστήματος.
- Αυξημένο φορτίο σηματοδοσίας.
- Διάδοση του δανεισμού.

Ανακεφαλαίωση κατανομής διαύλων

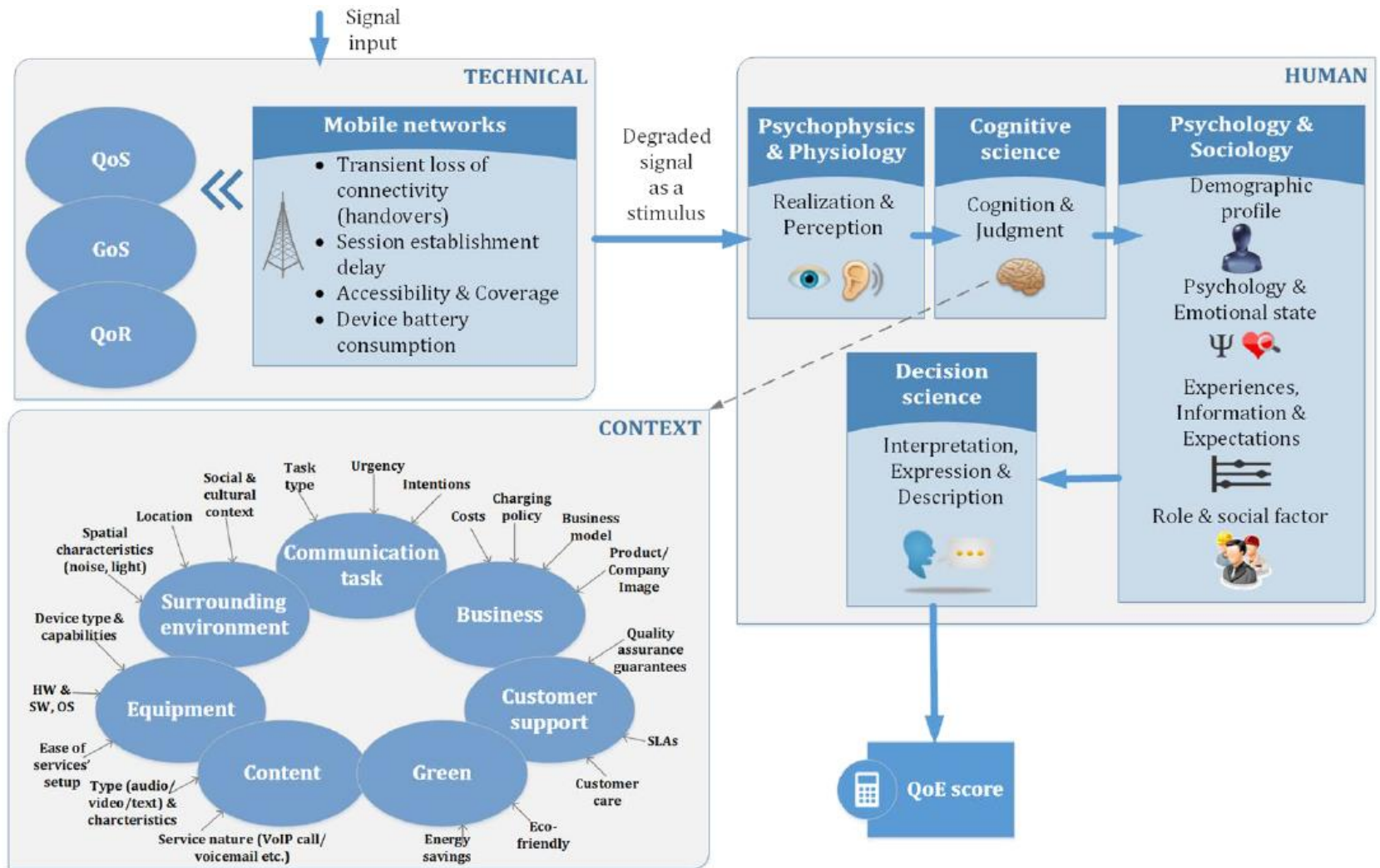
Πρωτόκολλα Πολλαπλής Πρόσβασης

Εξασφάλιση ποιότητας υπηρεσίας

- Ποιότητα Υπηρεσίας (Quality of Service – QoS): Η «αποδοτική» μετάδοση πληροφορίας που έχει σαν αποτέλεσμα την «ικανοποιητική» λειτουργία μιας δικτυακής εφαρμογής έτσι όπως την αντιλαμβάνεται ο χρήστης
- Τι σημαίνει «ικανοποιητική» λειτουργία; Είναι συχνά υποκειμενική και εξαρτάται από τις προτιμήσεις του χρήστη, αλλά και τις συγκεκριμένες ανάγκες του
- Συχνά αναφέρεται ως Ποιότητα εμπειρίας - QoE: Quality of Experience

Ποιότητα εμπειρίας - QoE

Ποιότητα εμπειρίας - QoE

Aspect	Quality Influence Factors	
Mobile networks	Vertical and horizontal handovers Battery consumption Session establishment delay	Accessibility Coverage
Service	Call setup success ratio Blocking probability Call setup time	Call cut-off ratio Availability & Reliability
Transport / Network	Round trip / one-way delay Jitter Packet loss ratio Delay burstiness distribution	Loss burstiness distribution Bottleneck bandwidth Congestion period
Physical	SNR / SIR / SINR Bit rate BLER Outage probability Packet / Symbol / Bit Error Probability Outage capacity	Ergodic capacity / rate Throughput Diversity order / coding gain Area spectral efficiency Energy efficiency

Εξασφάλιση ποιότητας υπηρεσίας

- Τι σημαίνει «**αποδοτική**» μετάδοση; Είναι η μετάδοση της κίνησης που ικανοποιεί συγκεκριμένα χαρακτηριστικά (παραμέτρους ποιότητας υπηρεσίας), τα οποία εξάγονται με βάση την «**ικανοποιητική**» λειτουργία της δικτυακής εφαρμογής
- Τυπικές παράμετροι ποιότητας υπηρεσίας:
  - μέση καθυστέρηση από άκρο σε άκρο (**mean delay**),
  - μέγιστη καθυστέρηση από άκρο σε άκρο (**maximum delay**)
  - μέγιστη επιτρεπτή διαφορά στην καθυστέρηση (**delay jitter**)
  - μέσος ρυθμός απώλειας πακέτων (**mean packet error rate**)

Εξασφάλιση ποιότητας υπηρεσίας

- Ανάλογα με το είδος της κίνησης και τις ανάγκες ή προτιμήσεις του χρήστη προκύπτουν οι συγκεκριμένες παράμετροι ποιότητας υπηρεσίας (QoS parameters)
- Οι εφαρμογές **πραγματικού χρόνου** (φωνή, βίντεο) έχουν απαίτηση για **μικρή μέση και μέγιστη καθυστέρηση** (100-200msec end-to-end), αλλά έχουν κάποια ανοχή σε απώλειες πακέτων (π.χ., 10^{-2})
- Οι εφαρμογές **μη πραγματικού χρόνου** (email, file transfer) έχουν απαίτηση για **απολύτως σωστά δεδομένα** (ρυθμός απώλειας πακέτων ουσιαστικά μηδέν), αλλά έχουν μεγάλη ανοχή στην καθυστέρηση (π.χ., αρκετά δευτερόλεπτα).

Εξασφάλιση ποιότητας υπηρεσίας

- Οι τιμές των παραμέτρων «διαμοιράζονται» από τα ανώτερα επίπεδα σε τιμές ανά ζεύξη (link)
- Στόχος κάθε πρωτοκόλλου στο επίπεδο-2 (Data-Link) είναι να εξασφαλίζει τις τιμές των παραμέτρων αυτών για τη ζεύξη που αυτό ελέγχει.

Πολλαπλή πρόσβαση

Επίλυση του προβλήματος

- Αρχικά, επιλέγουμε μια **βασική τεχνολογία** για να διαχωρίσουμε την κίνηση που προέρχεται από διαφορετικούς χρήστες (τερματικά).
  - Μπορεί να είναι στο πεδίο του χρόνου ή στο πεδίο της συχνότητας.
- Στη συνέχεια, επιλέγουμε πώς να κατανέμουμε έναν περιορισμένο αριθμό πόρων μετάδοσης σε μεγαλύτερο σύνολο ανταγωνιζόμενων χρηστών.
- Η ύπαρξη σταθμού βάσης διευκολύνει την πολλαπλή πρόσβαση.

Πολλαπλή πρόσβαση

Βασικοί στόχοι στη σχεδίαση

- **Ευελιξία:** δυνατότητα εξυπηρέτησης ολοκληρωμένης κίνησης φωνής, δεδομένων και video και δυνατότητα αντιμετώπισης της μετακίνησης του τερματικού.
- **Ποιότητα:** ικανοποίηση των απαιτήσεων υπηρεσίας, όπως π.χ. είναι οι περιορισμοί καθυστέρησης και απώλειας πακέτων.
- **Χωρητικότητα:** μεγιστοποίηση του αριθμού των χρηστών που εξυπηρετούνται για το διατιθέμενο εύρος ζώνης συχνοτήτων.

Πολλαπλή πρόσβαση

Περιορισμοί

- Έλλειψη φάσματος:
  - Δύσκολα βρίσκεται διαθέσιμο φάσμα,
  - Λίγες συχνότητες διατίθενται για επικοινωνίες μεγάλων αποστάσεων,
  - Τα σχήματα πολλαπλής πρόσβασης πρέπει να μην σπαταλούν εύρος ζώνης.

Πολλαπλή πρόσβαση

Περιορισμοί

- Χαρακτηριστικά των ραδιοζεύξεων:
  - Δεκτικές σε σφάλματα
    - Διαλείψεις
    - Παρεμβολές
  - Φαινόμενο σύλληψης
    - Το τερματικό με τη μεγαλύτερη ισχύ καλύπτει το άλλο.
    - Το τερματικό χαμηλής ισχύος μπορεί να μην έχει ποτέ τη δυνατότητα να ακουστεί.

Πολλαπλή πρόσβαση

Αμφιδρόμηση

Τεχνικές πολλαπλής πρόσβασης

- Διαχωρισμός των δεδομένων των διαφόρων πηγών.
- Τέσσερις βασικές επιλογές:
  - Πολλαπλή πρόσβαση διαίρεσης συχνότητας (Frequency division multiple access, FDMA)
  - Πολλαπλή πρόσβαση διαίρεσης χρόνου (Time division multiple access, TDMA)
  - Πολλαπλή πρόσβαση διαίρεσης κώδικα (Code division multiple access, CDMA)
  - Πολλαπλή πρόσβαση διαίρεσης χώρου (Space Division Multiple Access, SDMA)

Τεχνικές πολλαπλής πρόσβασης

Κυψελωτό σύστημα	Τεχνική πολλαπλής πρόσβασης
Advanced Mobile Phone System (AMPS)	FDMA/FDD
Global System for Mobile (GSM)	TDMA/FDD
U.S. Digital Cellular (USDC)	TDMA/FDD
Japanese Digital Cellular (JDC)	TDMA/FDD
Cordless Telephone 2 (CT2)	FDMA/TDD
Digital European Cordless Telephone (DECT)	TDMA/TDD
U.S. Narrowband Spread Spectrum (IS-95)	CDMA/FDD
cdma2000	CDMA/FDD
UMTS (UTRA-FDD)	WCDMA/FDD
UMTS (UTRA-TDD)	WCDMA/TDD